Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

9. června 2016*

„Kasační opravný prostředek — Kartelové dohody — Článek 81 ES — Španělský trh se silničním bitumenem — Rozdělení trhu a koordinace cen — Nepřiměřená délka řízení před Tribunálem Evropské unie — Nepřiměřené délka řízení před Evropskou komisí — Kasační opravný prostředek týkající se nákladů řízení“

Ve věci C-616/13P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 27. listopadu 2013,

Productos Asfálticos (PROAS) SA, se sídlem v Madridu (Španělsko), zastoupenou C. Fernández Vicién, abogada,

navrhovatelka,

další účastnice řízení:

Evropská komise, zastoupená C. Urraca Caviedesem a F. Castillem de la Torre, jako zmocněnci, ve spolupráci s A. J. Rivasem, avocat,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz, předseda čtvrtého senátu vykonávající funkci předsedy pátého senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce pátého senátu, D. Šváby (zpravodaj), A. Rosas a C. Vajda, soudci,

generální advokát: N. Jääskinen,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: španělština.

Rozsudek

1 Kasačním opravným prostředkem se společnost Productos Asfálticos (PROAS) SA domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 16. září 2013, PROAS v. Komise (T-495/07, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2013:452), kterým Tribunál zamítl její žalobu směřující ke zrušení rozhodnutí Komise C(2007)4441 final ze dne 3. října 2007 v řízení podle článku [81 ES] [věc COMP/38.710 – Bitumen (Španělsko)] (dále jen „sporné rozhodnutí“) v rozsahu, v němž se jí týká, a podpůrně ke snížení jí uložené pokuty.

Právní rámec

Nařízení (ES) č. 1/2003

2 Článek 31 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích [81 ES a 82 ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205), stanoví, že „Soudní dvůr má neomezenou příslušnost přezkoumávat rozhodnutí, kterými Komise stanovila pokutu nebo penále [a] [m]ůže uloženou pokutu nebo penále zrušit, snížit nebo zvýšit“.

Pokyny z roku 1998

3 Pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. [65 odst. 5 ESUO] (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 171, dále jen „pokyny z roku 1998“) v bodě 1 A, věnovaném posouzení závažnosti protiprávního jednání, stanoví:

„A. Závažnost

Při hodnocení závažnosti protiprávního jednání je třeba brát v úvahu jeho povahu, skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu.

Protiprávní jednání se tak zařadí do jedné ze tří kategorií: méně závažná protiprávní jednání, závažná protiprávní jednání a velmi závažná protiprávní jednání.

[...]

— Velmi závažná protiprávní jednání:

velmi závažná protiprávní jednání jsou zejména horizontální omezení, jako ‚cenové kartely‘ a kvóty podílů na trhu [...]

Předpokládané pokuty: nad 20 milionů [eur]

[...]“

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

4 Skutečnosti předcházející sporu byly vylíčeny v bodech 1 až 89 napadeného rozsudku a lze je shrnout následovně.

5 Výrobek dotčený protiprávním jednáním je penetrační bitumen, který nebyl transformován a používá se pro budování a údržbu silnic.

6 Španělský trh bitumenu zahrnuje jednak tři výrobce, a to skupiny Repsol, CEPSA-PROAS a BP, a jednak dovozce, mezi něž patří skupiny Nynäs a Petrogal.

7 Skupina CEPSA-PROAS je mezinárodní skupinou společností působících v odvětví energetiky, jež je kótována na burze a zastoupena v mnoha zemích. PROAS, která je dceřinou společností, jejímž jediným vlastníkem je od 1. března 1991 společnost Compañía Española de Petróleos (CEPSA) SA, uvádí na trh bitumen vyráběný společností CEPSA, jakož i další bitumenové výrobky.

8 V návaznosti na žádost o ochranu, kterou jedna ze společností skupiny BP podala dne 20. června 2002 podle oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3, dále jen „oznámení o spolupráci z roku 2002“), byly ve dnech 1. a 2. října 2002 provedeny kontroly ve společnostech patřících ke skupinám Repsol, CEPSA-PROAS, BP, Nynäs a Petrogal.

9 Dne 6. února 2004 zaslala Komise dotčeným podnikům první řadu žádostí o informace podle čl. 11 odst. 3 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES a 82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3).

10 Prostřednictvím telefaxů zaslaných ve dnech 31. března 2004 a 5. dubna 2004 podaly společnosti skupiny Repsol a společnost PROAS ke Komisi žádost podle oznámení o spolupráci z roku 2002, k níž bylo přiloženo prohlášení podniku.

11 Poté, co Komise zaslala dotčeným podnikům další čtyři žádosti o informace, zahájila formálně řízení a zaslala ve dnech 24. srpna až 28. srpna 2006 oznámení námitek dotyčným společnostem skupin BP, Repsol, CEPSA-PROAS, Nynäs a Petrogal.

12 Dne 3. října 2007 přijala Komise sporné rozhodnutí, v němž konstatovala, že třináct společností, kterým bylo toto rozhodnutí určeno, se účastnilo souboru dohod o rozdělení trhu a koordinace cen silničního penetračního bitumenu ve Španělsku (s výjimkou Kanárských ostrovů).

13 Komise měla za to, že obě zjištěná omezení hospodářské soutěže, tj. horizontální dohody o rozdělení trhu a koordinace cen, jsou z povahy samé nejzávažnějšími typy porušení článku 81 ES, jež mohou být podle judikatury důvodem k tomu kvalifikovat protiprávní jednání jako „velmi závažná“.

14 Komise stanovila „výchozí částku“ pokut, které měly být uloženy, na 40 000 000 eur, přičemž zohlednila závažnost protiprávního jednání, hodnotu relevantního trhu, která byla odhadnuta v roce 2001, v posledním celém roce protiprávního jednání, na 286 400 000 eur, a skutečnost, že protiprávní jednání se omezovalo na prodeje bitumenu uskutečněné v jediném členském státě.

15 Komise dále rozdělila společnosti, kterým bylo sporné rozhodnutí určeno, do několika kategorií definovaných podle jejich relativního významu na relevantním trhu, aby mohla uplatnit rozdílné zacházení za účelem zohlednění jejich skutečné hospodářské schopnosti způsobit hospodářské soutěži vážnou újmu.

16 Skupina Repsol a společnost PROAS, jejichž podíly na relevantním trhu v roce 2001 činily 34,04 % a 31,67 %, byly zařazeny do první kategorie, skupina BP s podílem na trhu ve výši 15,19 % do druhé kategorie a skupiny Nynäs a Petrogal, jejichž podíly na trhu se nacházely od 4,54, % do 5,24 %, do třetí kategorie. Na tomto základě byly „základní částky“ pokut, které měly být uloženy, upraveny následovně:

— první kategorie pro skupinu Repsol a společnost PROAS: 40 000 000 eur;

— druhá kategorie pro skupinu BP: 18 000 000 eur;

— třetí kategorie pro skupiny Nynäs a Petrogal: 5 500 000 eur.

17 Po navýšení „základní částky“ pokut v závislosti na době trvání protiprávního jednání, která v případě společnosti PROAS činila jedenáct let a sedm měsíců (od 1. března 1991 do 1. října 2002), Komise shledala, že výše pokuty, jež má být tomuto podniku uložena, musí být navýšena o 30 % z důvodu přitěžujících okolností, neboť tento podnik patřil k významným „hnacím motorům“ předmětné kartelové dohody.

18 Komise rovněž rozhodla, že podle oznámení o spolupráci z roku 2002 měla společnost PROAS nárok na snížení pokuty, která jí měla být za běžných okolností uložena, o 25 %.

19 Na základě těchto skutečností byla společnostem CEPSA a PROAS společně a nerozdílně uložena pokuta ve výši 83 850 000 eur.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

20 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 20. prosince 2007 podala navrhovatelka žalobu směřující ke zrušení sporného rozhodnutí v rozsahu, v němž se jí týkalo, a podpůrně ke snížení pokuty, která jí byla uložena. Rovněž navrhovala, aby byla Komisi uložena náhrada nákladů řízení.

21 Navrhovatelka vznesla na podporu své žaloby osm žalobních důvodů.

22 Tribunál každý z těchto žalobních důvodů, a tudíž i žalobu v plném rozsahu zamítl.

23 V rámci vzájemné žaloby Komise navrhovala, aby Tribunál při výkonu své pravomoci přezkumu v plné jurisdikci zvýšil pokutu uloženou společnosti PROAS, přičemž tento návrh byl rovněž zamítnut.

Návrhová žádání účastnic řízení

24 Svým kasačním opravným prostředkem společnost PROAS navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadený rozsudek;

— vydal konečné rozhodnutí ve věci, aniž věc vrátí Tribunálu, a sporné rozhodnutí zrušil, nebo podpůrně snížil pokutu, která byla navrhovatelce uložena;

— podpůrně vrátil věc Tribunálu a

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení v obou stupních.

25 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zamítl kasační opravný prostředek a

— uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

26 Na podporu svého kasačního opravného prostředku uplatňuje navrhovatelka čtyři důvody.

27 První důvod, který se skládá ze čtyř částí, vychází z porušení článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), článku 261 SFEU a článku 31 nařízení č. 1/2003. V druhém důvodu, který je třeba posoudit jako první, navrhovatelka namítá, že Tribunál chybně vyložil bod 1 A pokynů z roku 1998. Třetí důvod vychází z porušení zásady dodržení přiměřené lhůty. Čtvrtý důvod se týká porušení čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu, ve znění použitelném na projednávaný spor.

Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z chybného výkladu bodu 1 A pokynů z roku 1998

Argumentace účastnic řízení

28 Ve druhém důvodu kasačního opravného prostředku, který směřuje proti bodům 129 až 135, 140 až 143, 149 a 439 až 442 napadeného rozsudku, navrhovatelka vytýká Tribunálu, že chybným výkladem bodu 1 A pokynů z roku 1998 porušil zásady právní jistoty a rovného zacházení, jakož i její právo se v řízení účinně bránit.

29 Zaprvé má za to, že v souladu se zněním tohoto bodu a s cíli politiky hospodářské soutěže měl Tribunál ověřit, zda Komise vzala při stanovování základní částky pokuty v úvahu dopad předmětného protiprávního jednání na trh, jelikož tento dopad bylo v projednávané věci možno „měřit“.

30 Tribunál však uznal kvalifikaci předmětného protiprávního jednání Komisí jako „velmi závažné protiprávní jednání“ ve smyslu uvedeného bodu a určení základní částky pokuty na dvojnásobek minimální částky stanovené pro takováto protiprávní jednaní bez posouzení jeho dopadu.

31 Tímto Tribunál rovněž nerespektoval závaznost pro Komisi jejích vlastních pokynů, tomuto orgánu umožnil odchýlit se od své předchozí rozhodovací praxe a porušil článek 47 Listiny tím, že podle navrhovatelky přeměnil domněnku, podle které jsou kartelové dohody velmi závažným protiprávním jednáním „na základě jejich samotné povahy“, na domněnku nevyvratitelnou.

Závěry Soudního dvora

32 V tomto důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka vytýká Tribunálu, že se dopustil nesprávného právního posouzení tím, že shledal, že Komise mohla kvalifikovat předmětné protiprávní jednání jako „velmi závažné“ ve smyslu bodu 1 A pokynů z roku 1998 na základě samotné povahy tohoto protiprávního jednání.

33 V této souvislosti stačí připomenout, že podle ustálené judikatury vyplývá z pokynů z roku 1998, že cenové horizontální kartelové dohody a horizontální kartelové dohody o rozdělení trhu mohou být kvalifikovány jako velmi závažná protiprávní jednání na základě jejich samotné povahy, aniž by Komise byla povinna prokazovat skutečný dopad protiprávního jednání na trh (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 3. září 2009, Prym a Prym Consumer v. Komise, C-534/07 P, EU:C:2009:505, bod 75; ze dne 24. září 2009, Erste Group Bank a další v. Komise, C-125/07 P, C-133/07 P a C-137/07 P, EU:C:2009:576, bod 103, a ze dne 8. května 2013, Eni v. Komise, C-508/11 P, EU:C:2013:289, bod 97).

34 Tribunál poté, co v bodě 130 napadeného rozsudku připomněl, že předmětné protiprávní jednání mělo podobu horizontálních dohod o rozdělení trhu a koordinaci cen a dále v bodě 133 uvedeného rozsudku připomněl judikaturu, jež byla v podstatě uvedena v předchozím bodě tohoto rozsudku, tudíž právem a při respektování zásady právní jistoty a rovného zacházení, práva navrhovatelky se v řízení účinně bránit nebo článku 47 Listiny odmítl argumentaci navrhovatelky, podle které Komise nemohla kvalifikovat sporné protiprávní jednání jako „velmi závažné protiprávní jednání“ ve smyslu bodu 1 A pokynů z roku 1998 bez posouzení jeho dopadu na trh.

35 V důsledku toho musí být druhý důvod kasačního opravného prostředku zamítnut jako neopodstatněný.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení článku 47 Listiny, článku 261 SFEU a článku 31 nařízení č. 1/2003

K první a druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícím ze zkreslení žalobních důvodů uplatněných navrhovatelkou a z porušení práva na účinnou soudní ochranu

– Argumentace účastnic řízení

36 V první části prvního důvodu navrhovatelka vytýká Tribunálu, že v bodech 125, 127 a 140 až 142 napadeného rozsudku zkreslil jí uplatněné žalobní důvody. Tribunál měl podle ní za to, že se omezila na zpochybnění kvalifikace předmětného protiprávního jednání jako „velmi závažné protiprávní jednání“, aniž samostatně zpochybnila základní částku pokuty, jež byla vůči ní uplatněna. Dále měl Tribunál za to, že navrhovatelka uvedla charakteristické znaky španělského trhu jako polehčující okolnosti, a nikoli jako faktory dokládající menší závažnost předmětného protiprávního jednání.

37 Tribunál jí tak v žádném okamžiku neumožnil zpochybnit základní částku 40 000 000 eur, kterou Komise použila ve sporném rozhodnutí, a tím jí znemožnil se bránit.

38 V této souvislosti poukazuje navrhovatelka v rámci druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, která směřuje proti bodům 129 až 143, 149 až 160 a 439 až 446 napadeného rozsudku, též na to, že Tribunál tím, že neprovedl nezávislou analýzu argumentů, které navrhovatelka uplatnila ohledně závažnosti protiprávního jednání, a tím, že se ztotožnil s posouzením Komise obsaženým ve sporném rozhodnutí a s výkladem podaným Komisí jejích vlastních pokynů, nesplnil „svoji povinnost provést přezkum sporného rozhodnutí v plné jurisdikci v souladu s článkem 261 SFEU a článkem 31 nařízení č. 1/2003“.

39 Navrhovatelka tvrdí, že se Tribunál omezil na zopakování tvrzení obsažených ve sporném rozhodnutí ohledně závažnosti a zeměpisného rozsahu protiprávního jednání, přestože Komisi vytýkala, že své rozhodnutí v tomto ohledu dostatečně neodůvodnila. Má též za to, že Tribunál nedostatečně zohlednil nátlaky vyvíjené španělskou vládou v projednávané věci, zejména tím, že v bodě 138 napadeného rozsudku měl za to, že tyto nátlaky představovaly pouhé schválení nebo tolerování protiprávního jednání ze strany vnitrostátních orgánů. Navrhovatelka má též za to, že se Tribunál omezil na odkaz na pokyny z roku 1998, pokud jde o skutečný dopad sporné kartelové dohody na trh, a náležitě neodůvodnil úpravu základní částky pokuty.

40 Navíc Tribunál neprovedl „změnu [sporného] rozhodnutí v rámci výkonu přezkumu v plné jurisdikci, který mu přísluší“.

41 Komise má za to, že první a druhá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku jsou zjevně neopodstatněné.

– Závěry Soudního dvora

42 Pokud jde o druhou část prvního důvodu kasačního opravného prostředku, kterou je třeba posoudit jako první, je třeba předeslat, že systém soudního přezkumu rozhodnutí Komise přijatých v řízení podle článků 101 a 102 SFEU spočívá v přezkumu legality aktů orgánů stanoveném v článku 263 SFEU, který může být na základě článku 261 SFEU a na základě návrhu navrhovatelů

doplněn přezkumem Tribunálu v plné jurisdikci, pokud jde o sankce uložené Komisí v této oblasti (rozsudek ze dne 21. ledna 2016, Galp Energía España a další v. Komise, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 71).

43 V tomto ohledu je třeba uvést, že jak měl Soudní dvůr příležitost opakovaně upřesnit, rozsah přezkumu legality stanoveného v článku 263 SFEU zahrnuje všechny prvky rozhodnutí Komise přijatých v řízení podle článků 101 a 102 SFEU, jejichž důkladný přezkum Tribunál provádí po právní i skutkové stránce ve světle důvodů vznesených navrhovateli a s ohledem na všechny skutečnosti předložené navrhovateli, bez ohledu na to, zda se jedná o skutečnosti, které nastaly před přijatým rozhodnutím či následně po něm, a zda byly předtím předloženy v rámci správního řízení nebo poprvé v rámci žaloby předložené Tribunálu v rozsahu, v němž jsou posledně uvedené skutečnosti relevantní pro přezkum legality rozhodnutí Komise (rozsudek ze dne 21. ledna 2016, Galp Energía España a další v. Komise, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 72).

44 Naproti tomu rozsah pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci přiznané Tribunálu je na rozdíl od přezkumu legality stanoveného v článku 263 SFEU striktně omezen na stanovení výše pokuty (rozsudek ze dne 21. ledna 2016, Galp Energía España a další v. Komise, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 76).

45 Druhá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky, která se týká porušení článku 261 SFEU a článku 31 nařízení č. 1/2003, musí tedy být chápána tak, že směřuje proti skutečnosti, že Tribunál nevykonal přezkum v plné jurisdikci ohledně výše pokuty uložené sporným rozhodnutím.

46 Je však třeba konstatovat, že Tribunál v bodech 129 až 164 napadeného rozsudku podrobně uvedl faktory, které zohlednil při posuzování stupně závažnosti předmětného protiprávního jednání stanoveného Komisí ve sporném rozhodnutí.

47 Tribunál měl v tomto ohledu zaprvé za to, že Komise právem kvalifikovala předmětné protiprávní jednání jako „velmi závažné protiprávní jednání“ ve smyslu bodu 1 A pokynů z roku 1998.

48 Zadruhé měl za to, že Komise každopádně mohla platně stanovit částku 40 000 000 eur jako základní částku pokuty uložené společnosti PROAS, aniž musela zohlednit skutečný dopad kartelové dohody na relevantní trh. Tribunál za tímto účelem shledal, že navrhovatelka neprokázala, že uvedený trh není svým rozsahem trhem vnitrostátním. Navíc zohlednil celkovou hodnotu španělského trhu penetračního bitumenu během roku 2001, jakož i podíly společnosti PROAS na tomto trhu, které činily 31,67 %.

49 Konečně s přehlédnutím k těmto poznatkům měl v bodě 158 napadeného rozsudku za to, že „i za předpokladu, že by neexistence skutečného dopadu kartelové dohody na relevantní trh byla považována za prokázanou, nemohla by Tribunál vést ke změně výše pokuty“.

50 Ani vůči odůvodnění obsaženému v bodech 439 až 446 napadeného rozsudku nelze mít žádné výhrady z důvodu nevykonání přezkumu v plné jurisdikci Tribunálem. Tribunál totiž podal na výtky navrhovatelky podrobnou odpověď, přičemž ke každé výtce uvedl vlastní argumentaci. Totéž platí o výtkách týkajících se zaprvé nedostatku odůvodnění sporného rozhodnutí ohledně neexistence skutečného dopadu sporné kartelové dohody na trh, zadruhé nejasností účastníků protiprávního jednání ohledně legality dohod, jež byly vyvolány zásahy španělské vlády, a zatřetí posouzení příslušné váhy účastníků protiprávního jednání na základě jejich obratu souvisejícího s penetračním bitumenem.

51 Navíc pouhá skutečnost, že Tribunál při výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci ohledně pokuty uložené společnosti PROAS potvrdil v bodech 157, 158 a 449 napadeného rozsudku také některé prvky posouzení Komise uvedeného ve sporném rozhodnutí, jehož legalita byla dříve konstatována, nesvědčí o neexistenci přezkumu v plné jurisdikci ze strany Tribunálu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. května 2013, Eni v. Komise, C-508/11 P, EU:C:2013:289, bod 99).

52 Pokud jde dále o to, že navrhovatelka zpochybňuje posouzení důkazů provedené Tribunálem ohledně nátlaků vyvíjených španělskou vládou, a konkrétně skutečnost, že Tribunál tyto nátlaky považoval za pouhé schválení nebo tolerování protiprávního jednání ze strany vnitrostátních orgánů, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je pouze Tribunál příslušný ke zjišťování a posuzování skutkového stavu a v zásadě k posuzování důkazů, které přijal na podporu tohoto skutkového stavu. Pokud tyto důkazy byly získány řádně a byly dodrženy obecné právní zásady a procesní pravidla použitelná v oblasti důkazního břemene a provádění důkazů, přísluší pouze Tribunálu posoudit hodnotu, kterou je třeba přiznat jednotlivým důkazům, které mu byly předloženy. Takové posouzení tudíž nepředstavuje s výhradou případu zkreslení těchto důkazů právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora (rozsudek ze dne 20. ledna 2016, Toshiba Corporation v. Komise, C-373/14 P, EU:C:2016:26, bod 40).

53 V důsledku toho musí být druhá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku zčásti odmítnuta jako nepřípustná a zčásti zamítnuta jako neopodstatněná.

54 Pokud jde o první část prvního důvodu kasačního opravného prostředku, týkající se údajného zkreslení žalobních důvodů uplatněných před Tribunálem, argument, že Tribunál neprávem shledal, že se navrhovatelka omezila na zpochybnění kvalifikace předmětného protiprávního jednání jako „velmi závažné protiprávní jednání“, aniž samostatně zpochybnila základní částku pokuty, která byla vůči ní uplatněna, je irelevantní. Jak vyplývá z bodu 48 tohoto rozsudku, Tribunál se totiž každopádně neomezil na posouzení kvalifikace předmětného protiprávního jednání jako „velmi závažného protiprávního jednání“, ale též ověřil stanovení základní částky.

55 Totéž platí pro argument, že Tribunál měl za to, že navrhovatelka uvedla charakteristické znaky španělského trhu jako polehčující okolnosti, a nikoli jako faktory dokládající menší závažnost předmětného protiprávního jednání. Vzhledem k tomu, že Tribunál přezkoumal tvrzení navrhovatelky ohledně charakteristických znaků španělského trhu v rámci posouzení polehčujících okolností, nelze mu každopádně vytýkat, že uvedená tvrzení nepřezkoumal při posuzování závažnosti protiprávního jednání (viz rozsudek ze dne 5. prosince 2013, Solvay Solexis v. Komise, C-449/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:802, body 78 a 79).

56 Z toho vyplývá, že první část prvního důvodu kasačního opravného prostředku musí být zamítnuta jako irelevantní.

Ke třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, vycházející z porušení zásady rovného zacházení

57 Ve třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka vytýká Tribunálu, že porušil zásadu rovného zacházení tím, že v bodech 161 až 164 napadeného rozsudku rozhodl, že se Komise mohla odchýlit od své předchozí rozhodovací praxe v oblasti hospodářské soutěže, která vyplývá zejména z rozhodnutí Komise C(2006) 4090 final ze dne 13. září 2006 v řízení podle článku [81 ES] [věc COMP/F/38.456 – Bitumen – (Nizozemsko)].

58 V této souvislosti stačí připomenout – jak učinil Tribunál v bodě 161 napadeného rozsudku – že podle ustálené judikatury neslouží předchozí rozhodovací praxe Komise jako právní rámec pro stanovení pokut v oblasti hospodářské soutěže (rozsudek ze dne 23. dubna 2015, LG Display a LG Display Taiwan v. Komise, C-227/14 P, EU:C:2015:258, bod 67 a citovaná judikatura).

59 Třetí část prvního důvodu kasačního opravného prostředku tudíž musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

Ke čtvrté části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, vycházející z toho, že Tribunál neprovedl účinnou analýzu konkrétní váhy společnosti PROAS v rámci předmětného protiprávního jednání a odmítl nařídit navrhovaná organizační procesní opatření

– Argumentace účastnic řízení

60 Ve čtvrté části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, která směřuje proti bodům 209 a 215 napadeného rozsudku, navrhovatelka vytýká Tribunálu, že pochybil tím, že neposoudil z důvodu, že se jednalo o nové tvrzení, argument navrhovatelky, že metoda výpočtu prodejů použitá Komisí mohla vést k umělému zvýšení váhy navrhovatelky v rámci kartelové dohody, neboť Komise údajně vyloučila vnitroskupinové prodeje ostatních účastníků kartelové dohody a jiné výrobky, než je penetrační bitumen.

61 Dále má navrhovatelka za to, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení tím, že zamítl její návrh na nařízení organizačních procesních opatření, jenž směřoval k uložení povinnosti Komisi předložit dokumenty, které by navrhovatelce umožnily prokázat, že Komise pochybila při určení konkrétní váhy společnosti PROAS v rámci předmětné kartelové dohody. Tribunál tímto navrhovatelce znemožnil účinně uplatnit její argumentaci.

62 Komise má za to, že tato část prvního důvodu kasačního opravného prostředku musí být zamítnuta.

– Závěry Soudního dvora

63 Pokud jde o výtku navrhovatelky vycházející z toho, že Tribunál neprovedl účinnou analýzu konkrétní váhy společnosti PROAS v rámci předmětného protiprávního jednání, je třeba konstatovat, že tato výtka vychází z chybného výkladu napadeného rozsudku.

64 Z uvedeného rozsudku totiž vyplývá, že Tribunál tuto výtku s náležitým odůvodněním odmítl. Za tímto účelem primárně uvedl v bodech 204 až 208 napadeného rozsudku důvody, proč Komise nemohla zohlednit za období považované za referenční pro stanovení základní výše pokuty prodeje uskutečněné skupinou Repsol společnosti Composán Distribución SA, a podpůrně uvedl v bodech 211 až 215 uvedeného rozsudku, že navrhovatelka neuvedla žádnou argumentaci ohledně ostatních společností náležejících k této skupině.

65 Za předpokladu, že by Tribunál v bodě 209 téhož rozsudku neprávem konstatoval, že argumentace uvedená v tomto ohledu navrhovatelkou byla nová, v rámci svrchovaného posuzování skutkového stavu tudíž právně dostačujícím způsobem uvedl důvody, proč měl za to, že Komise při stanovování základní částky pokuty uložené navrhovatelce neporušila zásady proporcionality a rovného zacházení.

66 Pokud jde o zamítnutí návrhu navrhovatelky na nařízení organizačních procesních opatření nebo důkazních opatření ze strany Tribunálu, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je jedině Tribunál v zásadě oprávněn posoudit, zda je případně nezbytné doplnit poznatky, které má k dispozici ve věcech, které mu jsou předloženy (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. března 2013, Viega v. Komise, C-276/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:163, bod 39 a citovaná judikatura).

67 S přihlédnutím k dostatečnému odůvodnění, jež Tribunál podal v bodech 204 až 208 napadeného rozsudku s cílem prokázat irelevantnost dokumentů týkajících se prodejů uskutečněných skupinou Repsol společnosti Composán Distribución, pouhá tvrzení navrhovatelky ohledně případné užitečnosti těchto dokumentů k její obraně nestačí k prokázání toho, že Tribunál nebyl s to rozhodnout s plnou

znalostí věci. Z těchto tvrzení nelze tudíž vyvodit povinnost Tribunálu uplatnit organizační procesní opatření nebo důkazní opatření (viz obdobně rozsudek ze dne 19. března 2015, Dole Food a Dole Fresh Fruit Europe v. Komise, C-286/13 P, EU:C:2015:184, bod 59).

68 Z toho vyplývá, že uvedená výtka musí být jako neopodstatněná zamítnuta, stejně jako čtvrtá část prvního důvodu kasačního opravného prostředku v plném rozsahu.

69 S ohledem na výše uvedené musí být první důvod kasačního opravného prostředku zamítnut.

Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení zásady dodržení přiměřené lhůty

Argumentace účastnic řízení

70 Ve třetím důvodu kasačního opravného prostředku, který směřuje proti bodům 372 až 400 napadeného rozsudku, navrhovatelka vytýká Tribunálu jednak to, že se dopustil nesprávného právního posouzení tím, že shledal, že správní řízení vedené Komisí, které trvalo přibližně pět let a čtyři měsíce, proběhlo v přiměřené lhůtě, a že zásada řádné správy tedy nebyla porušena. V této souvislosti poukazuje navrhovatelka na to, že přiměřenost délky tohoto řízení nelze konstatovat s ohledem na dodržení prekluzivní lhůty stanovené v nařízení č. 1/2003 ze strany Komise. Rovněž tvrdí, že nepřiměřeně dlouhá doba trvání uvedeného řízení měla za následek uložení vyšší pokuty, než která by navrhovatelce byla uložena, kdyby řízení skončilo v přiměřené lhůtě, s přihlédnutím k postupnému zpřísňování politiky Komise v oblasti pokut za porušení pravidel hospodářské soutěže.

71 Navrhovatelka dále Tribunálu vytýká nepřiměřenou délku soudního řízení – a sice pět let a devět měsíců – kterou nelze odůvodnit žádnou mimořádnou okolností.

72 Vzhledem k tomu, že součet dob trvání řízení, a to jak správního, tak soudního, přesahuje jedenáct let, k nimž je třeba přičíst dobu projednání tohoto kasačního opravného prostředku, navrhovatelka žádá Soudní dvůr, aby z tohoto porušení zásad dodržení přiměřené lhůty a řádné správy vyvodil patřičné důsledky v tom smyslu, že napadený rozsudek zruší, věc projedná za účelem zrušení sporného rozhodnutí, nebo podpůrně z tohoto důvodu snížil pokutu, aniž by nutil navrhovatelku k podání žaloby na náhradu škody k Tribunálu.

73 Komise poukazuje na to, že pokud jde o tvrzení ohledně nedodržení přiměřené lhůty v rámci správního i soudního řízení, je na navrhovatelce, aby podala žalobu na náhradu škody k Tribunálu. Dodává, že navrhovatelka každopádně nepředložila žádné důkazy svědčící o tom, že délky řízení před Komisí a před Tribunálem, ať vzaty odděleně nebo společně, byly s ohledem na okolnosti projednávané věci nepřiměřené.

Závěry Soudního dvora

74 Pokud jde o první část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku, v níž navrhovatelka vytýká Tribunálu, že se dopustil nesprávného právního posouzení tím, že shledal, že správní řízení proběhlo v přiměřené lhůtě, je třeba připomenout, že porušení zásady dodržení přiměřené lhůty může být sice důvodem ke zrušení rozhodnutí přijatého ve správním řízení podle článků 101 nebo 102 SFEU, pokud tímto porušením došlo k zásahu do práva dotyčného podniku na obhajobu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. září 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise, C-105/04 P, EU:C:2006:592, body 42 a 43), avšak nedodržení přiměřené délky takovéhoto správního řízení Komisí, i kdyby bylo prokázáno, nemůže vést ke snížení uložené pokuty (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. května 2014, Bolloré v. Komise, C-414/12 P, nezveřejněný, EU:C:2014:301, bod 109).

75 V projednávané věci je třeba podotknout, že Tribunál v bodech 375 až 377 napadeného rozsudku s konečnou platností konstatoval – což ostatně navrhovatelka v rámci tohoto kasačního opravného prostředku nepopírá – že navrhovatelka neprokázala, že výkon jejího práva se v řízení účinně bránit mohl být dotčen z důvodů souvisejících s údajně nepřiměřenou délkou správního řízení.

76 Tribunál se tudíž nedopustil nesprávného právního posouzení tím, že zamítl žalobní důvod uplatněný navrhovatelkou směřující ke zrušení sporného rozhodnutí na základě údajně nepřiměřené délky správního řízení.

77 V této souvislosti je třeba uvést, že skutečnost, že nepřiměřeně dlouhá doba trvání uvedeného řízení měla podle navrhovatelky za následek uložení vyšší pokuty, než je pokuta, jež by jí byla uložena v případě, že by toto řízení bylo skončeno v přiměřené lhůtě, je z důvodu ryze spekulativního charakteru této argumentace irelevantní.

78 Argumentace, kterou navrhovatelka v tomto ohledu vznáší, musí být proto odmítnuta jako neopodstatněná.

79 Pokud jde o to, že navrhovatelka podpůrně požaduje snížení jí uložené pokuty s ohledem na údajně nepřiměřenou délku správního řízení, je třeba podotknout, že jak bylo uvedeno v bodě 74 tohoto rozsudku, je tato argumentace irelevantní.

80 První část třetího důvodu kasačního opravného prostředku tedy nemůže obstát.

81 Pokud jde o druhou část tohoto důvodu, v níž navrhovatelka vytýká Tribunálu, že porušil její právo na přiměřenou lhůtu soudního rozhodování, je třeba připomenout, že sankcí za porušení povinnosti unijním soudem vyplývající z čl. 47 druhého pododstavce Listiny rozhodnout věci, které mu byly předloženy, v přiměřené lhůtě, je žaloba na náhradu škody podaná k Tribunálu, protože taková žaloba představuje účinný prostředek nápravy, přestože navrhovatelka tvrdí opak. Návrh na náhradu škody způsobené nedodržením přiměřené lhůty rozhodování Tribunálem nemůže být tedy předložen v rámci kasačního opravného prostředku přímo Soudnímu dvoru, ale musí být předložen k samotnému Tribunálu (viz zejména rozsudky ze dne 10. července 2014, Telefónica a Telefónica de España v. Komise, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 66; ze dne 9. října 2014, ICF v. Komise, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, bod 57, a ze dne 12. listopadu 2014, Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, body 17 a 18).

82 Je věcí Tribunálu, který je příslušný podle čl. 256 odst. 1 SFEU a kterému byl předložen návrh na náhradu škody, aby rozhodl o takovém návrhu v jiném složení, než když rozhodoval o sporu, který vedl k řízení, jehož délka je kritizována (viz zejména rozsudky ze dne 10. července 2014, Telefónica a Telefónica de España v. Komise, C- 295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 67; ze dne 9. října 2014, ICF v. Komise, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, bod 58, a ze dne 12. listopadu 2014, Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 19).

83 Avšak je-li zřejmé, a není třeba, aby účastníci řízení předložili v tomto ohledu dodatečné důkazy, že Tribunál dostatečně závažným způsobem porušil povinnost rozhodnout v přiměřené lhůtě, může Soudní dvůr na toto pochybení poukázat (viz zejména rozsudky ze dne 9. října 2014, ICF v. Komise, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, bod 59, a ze dne 12. listopadu 2014, Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 20).

84 Tak je tomu v projednávaném případě. Délka řízení před Tribunálem, tedy téměř pět let a devět měsíců, která zahrnuje zejména dobu téměř čtyř let a dvou měsíců, jež uplynula – jak tvrdí navrhovatelka a jak vyplývá z bodů 90 až 92 napadeného rozsudku – aniž byl přijat jakýkoli procesněprávní akt, od ukončení písemné části řízení do jednání, nemůže být odůvodněna ani povahou ani komplexností dané věci ani jejím kontextem.

85 Z úvah uvedených v bodě 81 tohoto rozsudku však vyplývá, že druhá část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku musí být zamítnuta.

86 V důsledku toho musí být třetí důvod kasačního opravného prostředku v plném rozsahu zamítnut.

Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu, ve znění použitelném na řízení před Tribunálem

87 Ve čtvrtém důvodu navrhovatelka tvrdí, že Tribunál porušil čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu, ve znění použitelném na projednávaný spor, tím, že společnosti PROAS uložil náhradu nákladů řízení, ačkoli měl s ohledem na to, že obě účastnice řízení neměly ve věci úspěch, rozdělit náklady řízení mezi ně.

88 V této souvislosti z ustálené judikatury vyplývá, že v případě, že všechny ostatní důvody kasačního opravného prostředku byly zamítnuty, musí být návrhová žádání týkající se údajné protiprávnosti rozhodnutí Tribunálu o náhradě nákladů řízení odmítnuta jako nepřípustná na základě čl. 58 druhého pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, podle kterého opravný prostředek jen proti určení výše náhrady nákladů řízení nebo proti rozhodnutí, který z účastníků řízení je má platit, není přípustný (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 13. ledna 1995, Roujansky v. Rada, C-253/94 P, EU:C:1995:4, body 13 a 14, a rozsudek ze dne 2. října 2014, Strack v. Komise, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, bod 151).

89 Vzhledem k tomu, že první tři důvody kasačního opravného prostředku podaného navrhovatelkou byly zamítnuty, musí být tedy poslední důvod týkající se rozdělení nákladů řízení prohlášen za nepřípustný.

90 Kasační opravný prostředek je tudíž třeba zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

91 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný.

92 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

93 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a společnost PROAS neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů tohoto řízení o kasačním opravném prostředku.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

1) Kasační opravný prostředek se zamítá.

2) Společnosti Productos Asfálticos (PROAS) SA se ukládá náhrada nákladů řízení.

Podpisy.